

Лисенко І.В., аспірант

Чернігівський державний технологічний університет

РОЛЬ ІННОВАЦІЙНИХ КЛАСТЕРІВ У ТЕХНОЛОГІЧНОМУ ООНОВЛЕННІ ВИРОБНИЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ РЕГІОНУ

Глобальні зміни в світовій економіці, що відбуваються в результаті прискореного розвитку інноваційних процесів, вимагають нових, більш ефективних підходів до соціально-економічного розвитку України та її регіонів.

Світова практика свідчить, що одним з головних чинників, що впливає на процеси посилення конкурентоспроможності економіки регіону є створення й ефективне функціонування мережі технологічних (наукових) парків та інноваційних кластерів.

Важливою умовою формування і реалізації інноваційної стратегії розвитку регіону є забезпечення технологічного оновлення виробничого потенціалу за рахунок створення інноваційних кластерів.

Відомий український науковець М. Войнаренко розглядає кластер як галузево-територіальне добровільне об'єднання підприємств, що тісно співпрацюють із науковими установами та органами місцевої влади, з метою підвищення конкурентоспроможності власної продукції та економічного зростання регіону” [1].

Серйозними обмеженнями на шляху прискореного економічного розвитку Чернігівського регіону є застарілість технологій у більшості промислових виробництв, значний рівень зношеності основних фондів, як наслідок цього – недостатній рівень конкурентоспроможності продукції місцевих підприємств на зовнішніх ринках, незадовільний стан транспортної інфраструктури, низька інвестиційна привабливість.

Головними проблемами в інноваційній діяльності регіону є:

– темпи розвитку й структура науково-технічної та інноваційної сфери не відповідають попиту на передові технології з боку економіки;

– пропонувані наукові результати світового рівня не знаходять застосування в економіці через низьку сприйнятливість підприємницького сектору до інновацій на фоні нестачі обігових коштів;

– відсутність ефективного механізму залучення банківської системи щодо довгострокового кредитування інноваційної діяльності;

– відсутній механізм дієвих економічних стимулів, які заохочували б суб'єктів господарської діяльності здійснювати технологічну модернізацію підприємств шляхом активного запровадження нових науково-технічних розробок тощо.

Таким чином, для забезпечення бажаного рівня конкурентоспроможності регіону та оновлення його виробничого потенціалу, необхідно вжити ряд заходів, а саме:

– використання сильних сторін області, ефективне використання наявного географічного, природного, економічного та людського потенціалу;

– мінімізація слабких сторін, пошук недовикористаних ресурсів та визначення способів їх застосування;

– використання можливостей, створення сприятливих умов для залучення в регіон інвестицій як українського, так і іноземного походження;

– мінімізація загроз, побудова ефективного управління господарським комплексом, застосування управлінських інновацій, посилення мотивації суб'єктів господарювання до саморозвитку, підприємницької активності.

Досягнення стратегічної мети за рахунок впровадження інноваційних кластерів, з метою оновлення виробничого потенціалу регіону, передбачає концентрацію потрібних зусиль на виконанні наступних пріоритетних напрямів:

– зростання рівня економічного розвитку через підвищення ефективності діяльності агропромислового комплексу; відновлення потенціалу та інноваційне оновлення базових секторів промисловості, ефективне використання ресурсного потенціалу.

– розбудова та модернізація інфраструктури;

- поліпшення бізнес-клімату та інвестиційної привабливості регіону;
- підвищення стандартів життя населення.

Основні завдання в економічній і соціальній політиці регіону будуть спрямовані на підвищення інвестиційної привабливості районів і міст та інноваційної активності в них, інтенсифікацію зовнішньоекономічних зв'язків, підтримку малого та середнього підприємництва, розбудову та модернізацію виробничої і соціальної інфраструктури, за рахунок створення інноваційного кластера.

Виконання цих завдань дасть можливість забезпечити збалансований розвиток регіону в цілому, наблизити рівень життя до середніх по країні стандартів та створити умови для посилення економічної активності, що сприятиме поступовому пом'якшенню внутрішньо регіональних диспропорцій, зменшенню ризиків утворення депресивних територій.

В цілому, інноваційний потенціал Чернігівського регіону дає можливість здійснювати досить ефективну регіональну інноваційну політику, охоплюючи кадровий склад науково-технічної та інноваційної сфери, забезпечення науково-технічною інформацією та консультаційними послугами, сучасні форми організації і управління інноваційною діяльністю, захист інтелектуальної власності, наявну матеріально-технічну базу, оновити виробничий потенціал регіону за рахунок впровадження кластерної моделі розвитку.

Таким чином, впровадження інноваційної моделі розвитку економіки регіону за допомогою інноваційних кластерів на основі відтворення виробничого потенціалу, розвитку і використання науково-технічного потенціалу, прискореного технічного та технологічного оновлення виробництва забезпечить стабільне економічне зростання регіону.

Список літератури

1. Войнаренко М. Концепція кластерів – шлях до відродження виробництва на регіональному рівні / Михайло Войнаренко // Економіст. - 2000. - № 1. - С. 29-33.